

Egoizmus je modloslužba

Vincentínska spiritualita je charakterizovaná čnosťami, ako ich uvádzajú Všeobecné pravidlá Misijnej spoločnosti vo vydaní z roku 1658 a v slovenskom preklade vydanom roku 2014. V II. kapitole pod bodom 14. sa nachádza nasledovné, *citujem* : " *A hoci všetky spomínané evanjeliové zásady máme svedomito zachovávať ako ozaj sväté a užitočné, sú predsa niektoré z nich, čo sa nás týkajú viac. Sú to tie, čo obzvlášť odporúčajú:*

*jednoduchosť,
poníženosť,
láskavosť (tichosť, miernosť,)
umŕtvovanie,
apoštolskú horlivosť.*

Spoločnosť ich chce mať vo väčšej úcte a viac sa v nich cvičiť, aby sa týchto päť čností stalo akoby schopnosťami duše celej Spoločnosti, a aby nimi boli vždy oživované všetky práce každého z nás." Koniec citátu.

V nasledujúcom 15. bode Pravidlá pokračujú: " *Lenže satan neustále stavia proti týmto zásadám svoje, opačné . . . Sú to:*

*múdroosť tela,
túžba po obdive od iných ľudí,
nárokovanie, aby sa každý stále podriaďoval nášmu úsudku a vôli,
vo všetkom hľadať uspokojenie vlastnej prirodzenosti,
nezájum o česť Božiu a spásu blížneho.*

Ďalší, 16. bod sa začína slovami: " *Zlý duch často berie na seba podobu anjela svetla a potom nás mýli svojimi preludmi."* Koniec citátu.

Pouvažujme s pomocou Božou chvíľu o zmysle týchto čností a nebezpečenstve týchto pokušení, aby sme sa znova utvrdili vo vzácnosti vincentínskych čností a lepšie porozumeli nebezpečenstvu pokušení.

Už sme povedali alebo si povieme, že máme vo zvyku za všetko zlé obviňovať démonov. Ale " *existuje veľké nebezpečenstvo, že človeka naplní domýšľavosť, sebauspokojovanie -- pocity, ktoré nie sú ničím iným ako modloslužbou.*" Skutočnou modlou, ktorá z ľudí robí modlárov nie je žiadna pohanská socha, ale ego. " *Keď posudzujem seba a teba tak vidím, že ja som dôležitejší ako ty.*"

Ak si človek o sebe myslí, že je talentovaný alebo dobrák, to je len sebadôvera alebo v krajnom prípade domýšľavosť. Ego, ja! ja! ja! však je arogancia. Slovník cudzích slov definuje aroganciu ako namyslenosť, bezočivosť,

bezohľadnosť, nadutosť, grobianstvo. Egocentrický človek si myslí, že je lepší ako ten druhý. Egoista sa robí veľkým v prítomnosti niekoho iného a na jeho úkor. Egoista potrebuje ešte niekoho druhého, ďalšieho človeka, niekoho, o kom je presvedčený, že je to bezcenný tvor, pred ktorým sa môže povyšovať, naparovať, dvíhať nos, pohrdať ním a ktovie čo ešte. Najhoršie na egoistovi nie je to, že sa robí lepším ako druhí, ale to, že sa robí takým dôležitým, že si o sebe myslí, že si môže dovoliť robiť čo sa mu zachce a pritom a sa mu nič nemôže stať, pretože bude žiť večne! História môžeme chápať aj ako kroniku prekazených pokusov robiť si čo chceme a pritom večne žiť a tak sa hrať na Boha. Takto sa aj ego aj modla pokúšajú Boha nahradiť. Ak teda viera zakazuje modloslužbu, zároveň zakazuje aj sebeckosť. Sebeckosť alebo arogancia na úkor niekoho iného predstavuje podstatu nízkosti. "*Miluj svojho bližšieho* . . ." preto nie je len akýsi neopodstatnený, prázdny príkaz, ale elementárna, základná podmienka pre každého človeka bez výnimky.

Prekážkou medzi človekom a Bohom je ľudský egocentrizmus. Počiatok skutočnej zbožnosti nie je ľahký, lebo každý si musí podriadiť svoje ego a považovať ho za luhára. Možno vďaka tomu sa človek zmení a budú ho mať za blázna. Blázon pre Boha. Boh je tu celú dobu a príčina, prečo som to nevedel spočíva v tom, že som venoval príliš veľa pozornosti sebe. Milovať Krista v chudobných a slúžiť Kristovi v chudobných je osou vincentínskej duchovnosti a aby táto os vydržala a nepolámala sa pod ťarchou požiadaviek, ktoré služba chudobným vyžaduje, nesmie chýbať poníženosť - pokora.

Pokora je viac než spôsob, ako sa dívame na seba alebo na svoje ego. Pokora súvisí s tým, ako sa dívame na druhých. Naša pozornosť je tak nasmerovaná von. Arogancia sa vyvyšuje v prítomnosti druhých a na ich účet; kdežto pokora znamená uvedomiť si, že bez ohľadu na to, akí sme skvelí, aké máme vedomosti, a ako sme ušľachtilí alebo láskaví, nikdy nie sme viac ako ten druhý. Každý človek je jedinečný a preto vzácny. Vincentínska spiritualita nerozlišuje muža, ženu, mladého, starého, katolíka, protestanta, neverca, žida, Gréka ako hovorí svätý Pavol, lebo v každom človeku je neoceniteľný poklad, ktorý nik iný nemá. Preto je treba ctiť si druhého, kvôli hodnote, ktorá sa v ňom skrýva a ktorú má len on a nikto viac. Pokora začína vedomím, že nikto nie je podradnejší než druhý alebo nadradený nad druhým. Toto základné rovnosť postupne dozrieva do ochoty dať niečo zo seba druhému, až sa napokon pravá pokora premení na lásku ku všetkým tvorom. Spomeňme si na príklad medaily, ktorý nám predložil svätý Vincent. Na líci doškriabaný, znečistený a znetvorený obraz, ale otočte medailu : tam jasná a krásna Kristova tvár. Je to silné podobenstvo!

Všeobecne uplatňovaná metóda, ako skrotiť ego, obsahuje rozsiahly zoznam skutkov milujúcej lásky. Poznáme ich aj pod názvom skutky telesného a

duchovného milosrdenstva. Hladných sýtiť, smädných napájať, pocestným prejavíť pohostinnosť, odievať nahých, navštevovať chorých a pomáhať im, poskytovať pomoc väzňom, čo v minulosti znamenalo aj vykupovanie z otroctva, pochovávanie mŕtvych, utešovanie zarmútených. Hádam niet ani sféry, kde by sa vincentínska blíženecká láska alebo láska ku Kristovi v chudobných neprejavila aj v iných rovinách: zachraňovanie a výchova odhodených detí, boj proti hladomoru, ošetrovanie ranených vojakov, edukácia chudobných dedinských detí, úcta k starým, zariadenia pre seniorov, pre ľudí bez domova, poskytovanie univerzitného vzdelania pre chudobných . . . atď. Tieto skutky nevyjadrujú: " *Ty si dôležitejší,*" ale " *Si rovnako dôležitý, ako som ja.* " Vo všetkých uvedených prípadoch stráda Kristus a ten hovorí : " *Čo ste urobili jednému z týchto najmenších, mne ste urobili.*" Kristus Pán je vďačný. Vo väčšine prípadov je odplata od ľudí nepravdepodobná. Ale svätý Vincent hovorí: " Chudobní vám otvorí nebeskú bránu." V skutočnosti je to sám Kristus, ktorý tú bránu otvorí, lebo to bol on, čo sa mu v chudobných dostalo milosrdenstva od milosrdných ľudí. Už nech je akokoľvek, v každom, kto sa nejakým spôsobom snaží pomôcť chudobnému sa prejavuje nesebeckosť, potláča sa ego, živí sa a narastá láska k blížnemu a dúfajme, že sa v takom človeku prebúdzajú aj láska k Bohu, ak tam predtým nebola. Na láske k Bohu a k blížnemu stojí a padá celý vesmír. Skutkov milosrdenstva je určite viac.

Milosrdenstvo v slovnom základe z ktorého toto slovo vzniklo znamená milé , teda aj láskavé alebo láskyplné srdce. Láskyplné srdce dáva, rozdáva lásku, láskyplné, teda milosrdné srdce spôsobuje lásku. Určite spôsobuje lásku aj v druhom človeku; a čo je snáď ešte dôležitejšie, spôsobuje lásku v nás.

Opakom lásky nie je nenávisť, ale sebaláska. Naozaj -- paradox lásky spočíva v tom, že sa človek stáva tým väčším, čím viac sa robí menším. Lásku nemožno dostávať, lásku možno len dávať. Láska, ktorú človek dáva je láska, ktorú má. Kto chce byť spojený s Bohom, musí začať tak, že sa bude snažiť milovať všetky tvory rovnakou láskou! Ale svoje JA musí dať stranou.